

Mixail Qorbaçovun xalqımıza düşmən siyasətini ifşa etmiş, heç kimdən çəkinmədən faciəni törədənləri cinayətkar adlandırmışdır.

Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin 1990-cı il 21 noyabr tarixli sessiyasında ulu öndər Heydər Əliyevin təşəbbüsü ilə qəbul edilən "1990-cı ilin yanvar ayında Bakı hadisələrinə siyasi qiymət verilməsi haqqında" Qərarda ilk dəfə olaraq Yanvar hadisələrinə siyasi qiymət verilmiş, törədilən qırğının təşkilatçılarının məsuliyyətə cəlb olunması tələb edilmişdir. Qərarda göstərilirdi: "1990-cı ilin yanvar ayında Bakı şəhərində törədilmiş qanlı hadisələr Azərbaycan SSR-in suveren hüquqlarına, respublikada gedən demokratik proseslərə qəsd kimi qiymətləndirilsin". Bu tarixi sənəddə 20 Yanvarın hər il Naxçıvan Muxtar Respublikasında Milli Matəm Günü" kimi qeyd olunması da öz əksini tapmışdır. 1992-ci il yanvarın 13-də isə daha bir tarixi addım atılmış, "1990-cı ilin yanvar ayında Bakı faciəsi ilə əlaqədar Naxçıvan Muxtar Respublikası Ali Məclisinin Rəyasət Heyətinin Bəyanatı" qəbul olunmuşdur.

1993-cü ildə ulu öndər Heydər Əliyevin hakimiyyətə qayı-

yerləşən Şəhidlər Xiyabınında Azərbaycanın azadlığı uğrunda şəhid olanların xatirəsinə ucaldılmış möhtəşəm "Əbədi məşəl" abidə-kompleksi də məhz ümummilli lider Heydər Əliyevin təşəbbüsü və qayğısı ilə tikilib və bu abidənin ucaldılmasını şəhidlərin qarşısında Azərbaycan xalqının müqəddəs və mənəvi borcunun yerinə yetirilməsi kimi dəyərləndirirdi. 1998-ci ilin oktyabrında abidənin açılışında Heydər Əliyev demişdir: "Mən çox məmnunam ki, ötən illərdə şəhidlərin xatirəsinə əbədləşdirmək üçün və onların qəhrəmanlıq nümunələrini Azərbaycanda təbliğ etmək üçün, gənc nəsle, yeni-nəsilərə çatdırmaq üçün bütün işləri görmüşük və bundan sonra da görəcəyik".

Ümummilli lider Heydər Əliyevin 2000-ci il yanvarın 17-də imzaladığı Fərmanla isə 1990-cı ilin faciəli yanvar günlərində şəhid olmuş oğul və qızlarımıza "20 Yanvar şəhidi" fəxri adı verilib. 20 Yanvar hadisələri Azərbaycanın müstəqillik mübarizəsi tarixinə faciə və xalqımızın qəhrəmanlıq salnaməsi kimi yazıldı. Həmin ağır günlər həm də sınaq dövrü kimi yadda qaldı. Ümummilli lider Heydər Əliyev həmin dövrdə təqib olunmasına baxmayaraq həyatını təhlükə altında qoyub 20 Yanvar faciəsinin günahkarlarını cəsarətlə ifşa etməklə xalqın dərinəndən seydiyini nümayiş etdirdi.

Prezident İlham Əliyev də Vətənin azadlığı uğrunda canından keçmiş

Ulu Öndərin siyasi iradəsi sayəsində tarixi Qərar

XX əsrdə totalitarizmin həyata keçirdiyi ən qanlı terror aktlarından biri olan 20 Yanvar faciəsi Azərbaycan xalqına, ümumiyyətlə, humanizmə və insanlığa qarşı yönəldilmiş dəhşətli cinayətdir. O müdhiş gecə tariximizə tək-cə faciə kimi deyil, həm də Azərbaycan xalqının milli azadlıq hərəkatının qəhrəmanlıq günü kimi daxil olmuşdur.

1990-cı il yanvarın 19-dan 20-nə keçən gecə yüzlərlə qəhrəman oğul və qızımız təpədən-dırnaqadək silahlanmış sovet qoşunlarının qarşısına əliyalın çıxmağa qadir olduqlarını dünyaya sübut etmişlər. Həmin gün sovet rejiminin hərbi təcavüzünə məruz qalmış xalqımız öz qəhrəmanlıq ənənələrinə sadıq olduğunu bir daha göstərmişdir. Bu qanlı hadisəyə ilk olaraq ulu öndər Heydər Əliyev kəskin münasibət bildirmişdi. Ümummilli lider həyatını təhlükə qarşısında qoyaraq 1990-cı il yanvarın 21-də Azərbaycanın Moskvadakı daimi nümayəndəliyinə gələrək bəyanat vermiş,

dışından sonra 20 Yanvar faciəsinə tam siyasi-hüquqi qiymətin verilməsi gündəmə gəldi. Ulu öndər dövrün mürəkkəbliyinə və görülməsi işlərin çoxluğuna baxmayaraq, tariximizin şanlı və qanlı səhifəsi sayılan 20 Yanvar faciəsinin başvermə səbəblərinin və günahkarlarının araşdırılması ilə də məşğul oldu. 1994-cü il yanvarın 5-də Prezident Heydər Əliyevin 20 Yanvar faciəsinin dördüncü ildönümünün keçirilməsi ilə bağlı verdiyi Fərmanda Milli Məclisə faciəyə tam siyasi-hüquqi qiymət verməsi tövsiyə olunurdu. 1994-cü il 12 yanvar tarixində ulu öndər Heydər Əliyev Dövlət Komissiyasının geniş iclasında Azərbaycan Respublikası Ali Soveti Milli Şurasının 1992-ci il 19 yanvar tarixli qərarını xatırlayaraq həmin sənəddə yanvar hadisələrinin əsl səbəblərinin açıqlanmadığını, həqiqi günahkarların aşkar edilmədiyini, iki il ərzində qərarın özünün yerinə yetirilmədiyini nəzərə çatdırdı.

1994-cü il martın 29-da Milli Məclis tərəfindən "1990-cı il yanvarın 20-də Bakıda törədilmiş faciəli hadisələr haqqında" adlı xüsusi qərar qəbul edildi. Qərarda 1990-cı ilin 20 Yanvar hadisələri Azərbaycanda vüsət almış milli azadlıq hərəkatını boğmaq, demokratik və suveren dövlət amalı ilə ayağa qalxan xalqın inam və iradəsini qırmaq, milli məniyyətini alçaltmaq və belə bir yola qədəm qoyan xalqa sovet hərbi maşınının gücünü nümayiş etdirmək məqsədilə totalitar kommunist rejimi tərəfindən hərbi təcavüz və cinayət kimi qiymətləndirildi. Beləliklə, Heydər Əliyevin təkidi və təşəbbüsü sayəsində xalqımıza qarşı törədilən bu qanlı və qəddar aksiyaya siyasi-hüquqi qiymət verildi.

Ümummilli lider Heydər Əliyev 20 Yanvar faciəsinin bütün dünyada tanınılmasına, hər zaman şəhidlərin xatirəsinin əziz tutulmasına diqqətlə yanaşırdı. Bakının yüksək ərəzində

şəhidlərin xatirəsinin əbədləşdirilməsi, onların ailələrinin sosial vəziyyətinin yaxşılaşdırılması üçün bütün zəruri tədbirləri həyata keçirir. Müharibə veteranlarının, şəhid ailələrinin, əlillərin problemlərinin həlli istiqamətində böyük işlər görülür, onların sosial təminatı ildən-ilə daha da möhkəmləndirilir. Dövlət başçımızın "20 Yanvar şəhidinin ailəsi üçün Azərbaycan Respublikası Prezidentinin təqaüdünün təsis edilməsi haqqında" 2006-cı il 19 yanvar tarixli Fərmanı bu baxımdan müstəsna əhəmiyyət kəsb edir. Bütün bunlar ölkə rəhbərinin 20 Yanvar şəhidlərinə, bütövlükdə, Azərbaycanın müstəqilliyi, azadlığı uğrunda canından keçmiş şəhidlərimizə, onların ailələrinə göstərdiyi diqqət və qayğının təzahürüdür.

20 Yanvar milli azadlıq hərəkatının daha da yüksəlməsinə və nəticədə, Azərbaycanın yenidən müstəqilliyə qovuşmasına yol açdı. Uzun illər ərzində milli azadlığını bərpa etmək arzusu ilə yaşayan xalqımız nəyə qadir olduğunu sübut etdi. Milli azadlıq hərəkatı siyasi realığa çevrildi. Azərbaycan xalqı yüz illiyin sonunda böyük qurbanlar verdi, tarixin taleyüklü günlərində milli ruhunun sarsılmazlığını və mətinliyini nümayiş etdirdi. Tarix bir daha göstərdi ki, dövlətçilik ənənələrini yaşadan xalqımızı müstəqilliyi uğrunda mübarizədə qorxutmaq, susdurmaq, dayandırmaq mümkünsüzdür. Bu qanlı tariximin təbliği yeni nəsildə milli vətənpərvərlik, dövlətçilik hisslərinin tərbiyə olunması, milli kimlik məfkrəsinin formalaşması baxımından ibrət dərsi olmalıdır. Çünki tarix bizdən keçmişin ibrət dərslərini bilməyi, faciəmizin səbəb-nəticə əlaqəsini dərinəndərk etməyi, xalqımızın azadlıq uğrunda mübarizəsinin mərhələlərini yadda saxlamağı, unutmamağı tələb edir.

Mustafa KAMAL,
"Respublika".